Datum
2020-11-12

Beteckning
101-46569-2020

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se
fi.sba.spn@regeringskansliet.se

Yttrande över promemorian Genomförandet av MKB-direktivet i plan- och bygglagen (Ds 2020:19)

Er beteckning: Fi2020/03324/SPN

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Stockholm tillstyrker i huvudsak förslaget, men framför synpunkter på nedanstående avsnitt:

- 6.3.12. Länsstyrelsen anser att ansvaret för kommunicering av det aktuella kommunala beslutet i första hand bör åvila den myndighet som ansvarar för beslutet, i detta fall kommunen, och inte någon annan myndighet. För det fall en sådan skyldighet införs behövs även en sammanställning över vilka dessa myndigheter är, som ska få en underrättelse i enlighet med förslaget.
- 6.2.3. Beträffande förslaget till lagändringen i 2 kap. 4 b § PBF anser Länsstyrelsen inte att industriområde som understiger 5 000 kvm ska kunna undantas från kravet på detaljplan, med hänsyn till människors hälsa, miljö- eller omgivningspåverkan. På vilket sätt undantagen underlättar hanteringen av bygglov för byggnadsnämnden bedöms inte heller vara tillräckligt tydligt, eftersom undantaget inbegriper flertalet kriterier som ska vara uppfyllda för att kunna tillämpas. Vidare borde bedömningen av de kumulativa effekter som skulle kunna uppstå vid flera exploateringar av den här storleken inom samma påverkansområde generellt sett kunna hanteras bättre i en planprocess, där möjligheten till större överblick är bättre.
- 6.3.5. En förändring av samrådstiden och granskningstiden underlättar inte planprocessen.

Postadress
Länsstyrelsen Stockholm
Box 22067
104 22 STOCKHOLM

Besöksadress
Regeringsgatan 66

Telefon
010-223 10 00
Fax
010-223 11 10

E-post/webbplats
stockholm@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/stockholm

6.3.12 Länsstyrelsen ska underrätta andra statliga miljömyndigheter om planbeslutet

Länsstyrelsen har i detaljplaneprocessen ansvar för att företräda och samordna statens intressen, ge råd om tillämpningen av 2 kapitlet PBL och ta fram planeringsunderlag. Under samrådet ska länsstyrelsen underrätta andra berörda statliga myndigheter om planarbetet (jfr 2 kap. 1 § PBF). I remissen föreslås att länsstyrelsen ska underrätta statliga myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av ett beslut som innebär att kommunen antar, ändrar eller upphäver en detaljplan.

Länsstyrelsens ansvar att under planarbetet underrätta berörda myndigheter syftar till att ta till vara och samordna statens intressen under samrådet och även möjliggöra länsstyrelsens bevakning av allmänna intressen utifrån ingripandegrunderna i 11 kap. PBL. Länsstyrelsen noterar att det införts ett kommuniceringsansvar i förhållande till berörda statliga myndigheter vad avser antagna regionplaner och översiktsplaner. I föreliggande promemoria utvecklas dock inte varför länsstyrelserna skulle vara mest lämpade att underrätta statliga myndigheter med särskilt miljöansvar om att en kommun fattat ett beslut om antagande, ändring eller upphävande av en detaljplan. Ett detaljplanebeslut kan ju överklagas och blir också bindande. Länsstyrelsen anser att ansvaret för kommunicering av det aktuella kommunala beslutet i första hand bör åvila den myndighet som ansvarar för beslutet, i detta fall kommunen, och inte någon annan myndighet.

Oavsett vem som får detta kommunikationsansvar föreslår Länsstyrelsen att det ska tas fram en vägledning med en sammanställning över vilka myndigheter som kan komma att bli berörda av att få underrättelser om antagna, ändrade eller upphävda detaljplaner och i vilka fall som kommunikationen kan krävas.

6.2.3 Regeringen ska få meddela föreskrifter om undantag från kravet på detaljplan för MKB-projekten

Enligt förslaget ska det inte krävas en detaljplan för vissa MKB-projekt, om den yta som tas i anspråk understiger 5 000 kvadratmeter. Det generella undantaget ska endast gälla om åtgärden inte
1. strider mot den översiktsplan eller de områdesbestämmelser som gäller för området,
2. kan antas medföra sådana olägenheter eller risker för omgivningen som är mer omfattande än vad som normalt kan förväntas från bostadshus, kontor, detaljhandel eller liknande verksamhet, och
3. vidtas inom ett område som inte omfattas av vissa skyddsbestämmelser, uppräknade i en lista från a) - j).

Länsstyrelsen i Stockholm är kritisk till att det införs ytterligare undantag i plan- och bygglagstiftningen. Vad gäller kriterierna för att komma ifråga för det föreslagna undantaget i 2 kap. 4 b § PBF bedöms dessa vara omfattande och

relativt svårtillgängliga. Länsstyrelsen har svårt att se hur undantaget underlättar bedömningen av om betydande miljöpåverkan föreligger i bygglovskeden. Ändringen verkar inte heller vara föranledd av den kritik som Europeiska kommissionen riktat mot Sverige.

Länsstyrelsen är särskilt kritisk till att industriområden ska kunna omfattas av undantaget från detaljplan för MKB-projekt vars sammanlagda yta understiger 5 000 kvm. Industritomter kan ha omfattande påverkan på människors hälsa, miljökvalitetsnormer eller omgivningspåverkan oavsett vilken yta som tas i anspråk. Beroende på industri kan verksamheten ge upphov till föroreningar och annan påverkan som kan vara svåra att bedöma i en bygglovsprocess. Länsstyrelsen anser att undantaget är svårt att tillämpa för industriområde och ifrågasätter därför syftet med lagändringen.

Möjligheten att bedöma den kumulativa påverkan med stöd av 2 kap. 4 c § PBF, bedöms förutsätta att det inom byggnadsnämnderna finns stor kunskap inom miljöbedömningsfrågor samt kontroll av tidigare beviljade beslut. Länsstyrelsen ser därför även en miljö- och hälsorisk med att industritomter utökas utan detaljplan då det befaras kunna ge kumulativa effekter på miljön som är svåra att bedöma och hantera i enskilda ärenden om bygglov.

Länsstyrelsen föreslår därför att industriområde inte ska ingå i undantagen från detaljplanekravet.

6.3.5 Samrådstiden, men inte granskningstiden, bör vara minst 30 dagar

Förslaget innebär att samrådstiden förlängs och granskningstiden förkortas. Den sammanlagda tiden för dessa förfaranden föreslås dock vara oförändrad.

För Länsstyrelsen i Stockholm underlättar den föreslagna ändringen inte hanteringen av planärenden med MKB-projekt i praktiken. Hur lång tid Länsstyrelsen behöver för samråd respektive granskning beror till stor del på hur kompletta samrådshandlingarna är. Länsstyrelsens erfarenhet är att underlagen inför samråd om miljömässigt komplexa detaljplaner inte alltid är genomarbetade i den omfattning som plan- och bygglagen och föreliggande förslag förutsätter. Detta medför att utredningar och bedömningar ofta inte finns tillgängliga förrän till granskningsskedet. Det innebär att Länsstyrelsen många gånger behöver ägna granskningen mycket längre tid än samrådet. Länsstyrelsen anser därför att en ändring av samråds- respektive granskningstiden varken underlättar eller effektiviserar Länsstyrelsens arbete i planprocessen.

De som medverkat i beslutet

Beslut i detta ärende har fattats av länsöverdirektör Johan von Sydow med handläggare Emma Mogren som föredragande. I den slutliga handläggningen har även medverkat samhällsbyggnadsdirektör Åsa Ryding, miljödirektör Göran Åström och avdelningschefen för Rättsliga frågor Mathias Wahlsten.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.